

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Toimialueen olennaiset tapahtumat 2018

Sivistyksen toimialalla on valmisteltu vuoden 2018 aikana Tuusulan kunnan rakenne- ja johtamisjärjestelmää. Kuntaan tulee yhden toimialan malli, jonka alle kuuluvat kolme toimialuetta; Sivistys, Kasvu ja Ympäristö sekä Yhteiset palvelut. Sivistyksen toimialue jakautuu neljään palvelualueeseen, jotka ovat varhaiskasvatus, oppiminen, kulttuuri ja vapaa-aika. Sivistyksen palvelualueiden vastuut ja tehtävät kuvattiin vuoden 2018 aikana ja tehtiin henkilöstöön liittyviä siirtoja sekä käytiin tarvittavat yhteistoimintaneuvottelut joulukuussa 2018.

Kehittämisen ja hallintopäällikkö Jari Wäre irtisanoutui 1.3.2018. Kasvatus- ja sivistystoimen kehittämis- ja hallintopäällikön tehtävä muutettiin kehittämispäällikön tehtäväksi. Tehtävä palvelee koko toimialaa. Tehtävään liittyvät rekrytoinnit hoidettiin huhtikuun 2018 aikana ja tehtävä täytettiin 1.6.2018 alkaen. Kehittämispäällikön tehtävään valittiin KM Tiina Simons.

Tuusulan kunnan sosiaali- ja terveystoimen palvelut siirtyvät Keski-Uudenmaan (kuudensote) soteen vuoden vaihteessa. Sivistyksen toimialalla on valmisteltu uutta perhekeskusmallia osana kunnan Lape-työtä. Koululaisten perhetyöntekijöiden nimike vaihtui perheohjaajiksi ja kolme perheohjaajaa siirtyi Sivistyksen toimialalle osaksi kasvun ja oppimisen tukea. Uutta yksikköä johtaa Helena Palola.

Varhaiskasvatus koostuu kunnallisesta ja yksityisestä varhaiskasvatuksesta sekä esiopetuksesta. Varhaiskasvatuksessa on uudistettu vuoden 2018 johtamisen rakenteita. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta siirtyi maksuttomaksi 1.8.2018 lukien. Varhaiskasvatuksessa tehtiin selvitykset 5 – vuotiaiden maksuttomuudesta ja vuoden 2019 talousarvion laadinnan yhteydessä laskelmat subjektiivisen päivähoidon oikeiden rajoitusten poistamisesta. Rajoitukset poistuvat 1.8.2019.

Oppimisen palvelualueella ovat perusopetus, lukiokoulutus, kansalaisopisto, taiteen perusopetus sekä kasvun ja oppimisen tuki. Tuen yksikköön kuuluvat oppilashuollon henkilökunta, kasvun ja oppimisen koordinaatio sekä uutena meille tulevat perheohjaajat. Ohjaamotoiminta (kohdennettu nuorisotyö) siirtyy yhteisiin palveluihin ja osaksi kunnan työllisyysyksikköä. Kunnan ruokapalvelut tulevat myös osaksi sivistyksen palvelualueella. Henkilöstösiirrot valmisteltiin syksyn 2018 aikana.

Kulttuurin palvelualueeseen kuuluvat museot, kirjasto ja kulttuurituotanto. Tuusulan kunta osti vuoden 2018 aikana Ilmatorjuntamuseon kiinteistöt, mutta Ilmatorjuntamuseon toiminnasta vastaa Ilmatorjuntamuseosäätiö. Klaavolan taloa ja Ilmatorjuntamuseota kehitetään yhteisessä Museovisio-hankkeessa. Tavoitteena on muodostaa alueelle museopuisto-kokonaisuus, joka kiinnittyy kasvavaan Rykmentinpuiston alueeseen. Tuusulanjärven ja museotien aluetta kehitettiin tiiviimmin yhteistyössä Järvenpään kanssa.

Vapaa-aikapalveluihin kuuluvat nuorisotyö- ja liikuntapalvelut, joita ovat uimahalli- ja terveystoimen palvelut sekä liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut. Kehitimme erityisesti luontoliikunnan ja ulkoilun olosuhteita, Tuusulanjärven ympäristöä sekä urheilukeskuksen aluetta. Kellokosken lähiliikunta-alue avattiin syksyllä koululaisten, asukkaiden ja yhdistysten käyttöön. Vuonna 2018 toteutettiin perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja käynnistettiin varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelman laadinta.

Syksyllä 2018 käynnistyi kuntayhteistyössä Kalliomaan koululla vaativan erityisen tuen pilotti ja se saa jatkoa vuonna 2019. Vaativimman erityisopetuksen järjestäminen yhden opetuksen järjestäjän toimesta ei ole tarkoituksenmukaista, jonka vuoksi alueen kunnat (Tuusula, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen, Nurmijärvi) suunnittelivat vaativan erityisopetuksen järjestämistä kuntayhteistyönä

myös sairaalakouluvelvoitteen loputtua. Tällä tavoin varaudutaan sairaalakoulun yhteydessä olleen hoidollisuuden siirtymiseen Helsinkiin, järjestetään alueen vaativa erityisopetus ja oppilas-huolto edelleen Kalliomaan koulussa ja tarjotaan konsultaatiota alueen kuntien kouluille erityisen tuen oppilaiden opetusjärjestelyissä.

Kehittämisen- ja hallintoyksikössä on työstetty uutta kuntastrategiaa, laadittu valtuustokauden 2018-2021 tavoitteita, toimialaa koskevia toimenpiteitä, kartoitettu tavoitteiden lähtö- ja tavoitetasoja sekä indikaattoreita ja valmisteltu palveluverkkosuunnitelmaa sekä uuden kuntastrategian pohjalta vuoden 2019 talousarviota. Kasvatus- ja sivistystoimissa hyväksyttiin kaksi kehittämissuunnitelmaa toimialallemme, toinen kasvun ja oppimisen palveluihin ja toinen kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluihin.

Isoin päätös tapahtui toimialamme osalta marraskuussa 2018 ja kunnanvaltuusto hyväksyi kunnan uuden palveluverkkosuunnitelman. Suunnitelman mukaan tulemme rakentamaan vuoteen 2026 mennessä kaksi uutta päiväkotia, koulukampuksen, kolme monitoimitaloa ja tekemään peruskorjauksia sekä rakentamaan Monion, lukio- ja kulttuuritalon. Palveluverkkomme kehittäminen on välttämätöntä kunnan kiinteistöjen kunnon (esimerkiksi sisäilmaongelmien), talouden ja toiminnallisten muutosten vuoksi.

Vuonna 2018 valmistui Kellokosken koulun uudet tilat ja lähiliikuntapaikka. Työtä Kellokoskella jatketaan yläkoulun pihan osalta. Monioon, lukio- ja kulttuuritaloon, sijoittuvat Tuusulan lukion Hyrylän toimipiste, kansalaisopisto, kuvataidekoulu ja musiikkiopisto sekä käsityökoulu. Monion arkkitehtuurikilpailun voitti AOR arkkitehtien Monikko-niminen työ ja käynnistimme hankkeen osalta elinkaarimallikilpailutuksen syksyllä 2018. Samalla on laadittu Monion tilojen käsikirja ja käynnistetty tilojen tarkemmin suunnittelu työryhmissä, jotka koostuvat eri käyttäjistä.

Vuoden 2018 valmisteltiin yhteistyössä Tuusulan Tilakeskuksen kanssa Martta Wendelin päiväkodin, Kirkonkylän kampuksen, Riihikallion uudisrakennuksen sekä väistötilojen ja Ruotsinkylän koulun väistötilojen hankkeet. Sivistyksen toimialalla toimii oppimisympäristöjen ja palveluverkon ohjausryhmä, joka valmisteli vuoden 2018 päiväkotien ja koulurakentamisen käsikirjoja. Järjestimme neljä alueellista oppimisympäristö- ja palveluverkkoiltaa, joissa käytettiin palvelumuotoilua sekä yhden koko kuntaa koskevan sisäilmaailman. Uudet sisäilman toimintamallit otettiin käyttöön ja käynnistettiin kohdekohtainen sisäilmatyö sekä perustettiin sisäilmaa koskeva kehittämisryhmä. Kunnan sisäilmatyöryhmä kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Kohdekohtaiset sisäilmatyöryhmät kokoontuivat kahdeksassa koulussa/ päiväkodissa (Hyökkälä, Hyrylä, Kirkonkylä, Pellava, Riihikallio, Roinila, Ruotsinkylä, Vaunukangas) yhteensä 19 kertaa. Sivistystoimi ja Tilakeskus ovat käynnistäneet neuvottelut Terveet Tilat 2028 ohjelmaan liittyvään Satakunta- hankkeeseen liittymisestä, josta kasvatus- ja sivistyslautakunta teki myönteisen päätöksen. Päätettiin liittyä mukaan vuoden 2019 alusta Hengitysliiton ja Vanhempainliiton Ratkaistaan yhdessä -hankkeeseen, jossa haetaan ratkaisuja oppimisympäristöjen sisäilmasta oireilevien lasten ja heidän perheidensä tueksi.

Perusopetuksessa koulut kehittivät yhteisöllistä hyvinvointityötä ja Pro-kouluhanke, jossa kehitetään sosiaalisia taitoja, aloitettiin kolmen koulun pilotilla. Toimintamalli otetaan käyttöön kaikissa kouluissa kolmen vuoden aikana.

Tuusulan ja Mäntsälän opetushenkilöstön veso -koulutuspäivä toteutettiin lauantaina 6.10.2018. Tilaisuudessa oli noin 800 osallistujaa ja se sai todella hyvän palautteen.

Kansainvälisen toiminnan tukemiseksi on kasvun ja oppimisen tulosalueella kehitetty kansainvälisen toiminnan suunnitelmaa. Kansainvälisten vieraiden kiinnostus Tuusulan kouluihin ja varhaiskasvatuksen yksiköitä kohtaan on suurta ja kevään aikana lautakunnassa päätettiin vierailuista perittävistä maksuista, joilla on tarkoitus kattaa vierailuista tulevat kulut. Vierailijoille tarjotaan EDUPackseja, joista he voivat valita itseään kiinnostavat aiheet tutustumiskäynneille.

Lainsäädäntö muuttui vuoden 2018 aikana; saimme uuden varhaiskasvatus- ja lukiolain. Varhaiskasvatuslain merkittävimmät uudistukset liittyvät varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksiin ja varhaiskasvatuksen tiedontuotannon kehittämiseen. Uusi laki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta varhaiskasvatuksen suunnittelussa, järjestämisessä, tuottamisessa tai siitä päätettäessä. Lakiin on kirjattu lapsen suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Monialaisen yhteistyön säännöstä on tarkennettu ja laissa on myös vuorohoitoa koskeva säännös. Lukiokoulutus jatkaa kolmessa toimipisteessä ja on ilo nähdä, että oppilasmäärät ovat kasvaneet. Monion osalta valmistui IB-linjaselvitys.

Kansalaisopistoille vakiintuu uusi koulutustehtävä, maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetus. Tuusulan kansalaisopistolle on myönnetty valtionosuutta tähän koulutukseen ja se kattaa opetuksen kustannukset. Luku- ja kirjoitustaidon opetusta järjestetään koeluontoisesti 24 opetustunnin kursseina alkusyksystä sekä Jokelassa että Hyrylässä.

Lasten ja nuorten kuvataidekoulun uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön elokuussa 2018. Opetusta kehitetään ja opetussuunnitelmaa tarkennetaan opetuskautena saatavien kokemusten perusteella.

Tuusulan pääkirjastossa tehtiin maaliskuussa remontti, jossa rakennettiin uusi asiakaspalvelupiste ja uudistettiin pintoja ja valaistusta sekä kalustusta. Pääkirjasto oli remontin vuoksi kaksi viikkoa kiinni, mutta muut toimipisteet ja kirjastoauto palvelivat asiakkaita normaalisti. Uudistusten suunnittelu toteutettiin osallistavilla menetelmillä ja siinä pystyttiin toteuttamaan useita asiakkaiden toiveita. Kirjasto otti käyttöön uuden Finna-verkkokirjaston.

Kulttuuripalveluissa käynnistyi useita hankkeita ja järjestettiin lukuisia tapahtumia. Sekä museoiden että kirjastojen kävijämäärät pysyivät edellisten vuosien tasolla huolimatta kohteiden aukioloaika-ten supistumisesta korjaustöiden vuoksi.

Hyrylän urheilukeskuksen yleissuunnitelma vahvistettiin lautakunnassa toukokuussa 2018 ja urheilukeskuksen kaava hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa. Alueen kehittämistavoitteena on mahdollistaa monipuolinen liikunta- ja harrastuspaikkarakentaminen sekä toiminta joustavan yleissuunnitelman ja asemakaavan avulla. Alueen kuntoratoja parannettiin toimintavuonna yleissuunnitelman mukaisesti, parannustöitä tehtiin jokaisessa kuntokeskuksessa. Urheilukeskuksen kokonaisuuden sekä monitoimihallin osalta käynnistettiin selvitystyö joulukuussa 2018. Sikokallion latu- ja ulkoilureitin parannustyöt valmistuivat joulukuussa. Reitille rakennettiin syksyn aikana lisäpalveluita mm. valaistusta ja opasteita. Sikokalliota kehitetään seuraavaksi pyöräilyn ja jalankulun näkökulmasta, ympärivuoden saavutettavana luontoliikuntapaikkana. Tuusulanjärven Sarvikallion virkistysalueelle rakennettiin syksyllä mm. polkureittejä, opasteita, portaita ja pysäköintialuetta laajennettiin kasvavia asiakasmääriä silmällä pitäen.

Kulttuuripalvelut

Tulosalue

Vastuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Kulttuuripalveluiden tulosalue sisältää seuraavat tulosityksiköt:

Kirjasto
Kulttuuri
Museot

Olennaiset tapahtumat tulosalueella 2018

Tuusulan pääkirjaston remontti.

Liittyminen verkkokirjasto Finnaan.

Kulttuurikasvatussuunnitelman laaja toteutuminen – kirjastot, kulttuuripalvelut ja museot.

Halosenniemen kehittämissuunnitelman käynnistyminen

Museovisio-hanke. It-museon rakennukset kunnalle

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

- Tuotamme laadukkaita ja helposti saavutettavia kulttuuripalveluita eri puolilla kuntaa.
- Lisäämme kuntalaisten hyvinvointia antamalla tietoa, kokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla tilaisuuksia osallisuuteen ja yhdessä tekemiseen.
- Vahvistamme yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kesken ja kolmannen sektorin kanssa.
- Vahvistamme kunnan vetovoimatekijöitä ja kulttuurikunnan imagoa.
- Olemme mukana Rykmentinpuiston taidesuunnitelman toteuttamisessa.
- Sitoudumme tuottamaan perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa.
- Aloitamme varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelman laatimisen
- Kehitämme sähköistä asiakaspalvelua, mm. verkkokirjastoa ja museon kokoel-
manhallintaa
- Panostamme lapsiin ja nuoriin, kehitämme myös ikääntyvien palveluita

Olennaiset määrärahan ylitykset

Ei ollut

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Museokortin vaikutus. Yleisötyön kasvu sekä kirjastoissa että museoissa. Digitaaliset palvelut. Projektit

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon

Toimivien esitys-, työ- ja varastotilojen puute hankaloitti sekä kulttuuri- että museopalveluiden työtä.

Indikaattorit

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Nettomenot €/asukas	-84,91	-78,19	-79,65	-84,02	-79,56	-84,88
Kirjastokäyntien määrä (fyysinen)	300 221	283 944	264 616	266 592	300 000	281 026
Museokävijöiden määrä	44 042	54 604	45 452	53 117	48 000	49 755
Kulttuurin tulosityksikön tapahtumakävijät yhteensä (oma ja verkostoyhteistyö)	20 118	23 415	20 333	25 865	21 000	24 297

Tulosityksiköt

KIRJASTO

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Annastiina Louhisalmi

Olennaiset tapahtumat 2018

Tuusulan pääkirjastossa tehtiin maaliskuussa remontti, jossa rakennettiin uusi asiakaspalvelupiste ja uudistettiin pintoja ja valaistusta sekä kalustusta. Pääkirjasto oli remontin vuoksi kaksi viikkoa kiinni, mutta muut toimipisteet ja kirjastoauto palvelivat asiakkaita normaalisti. Uudistusten suunnittelu toteutettiin osallistavilla menetelmillä ja siinä pystyttiin toteuttamaan useita asiakkaiden toiveita. Remontin jälkeen kerätyssä palautteessa 87 % vastaajista oli sitä mieltä, että uudistuksissa onnistuttiin.

Kirjastojen sähköiset palvelut ottivat alkuvuodesta isoja harppauksia eteenpäin. Vuoden 2018 talousarviossa oli kirjastoille 10 000 euron lisämääräraha e-palveluiden kehittämiseen. Uusina palveluina otettiin käyttöön Emagz ja Rockway sekä lisättiin toinen lisenssi jo aiemmin käytössä olleeseen Epress-lehtipalveluun. E-kirjakokoelmaa on kasvatettu huomattavasti ja e-äänikirjojen valikoimaa on laajennettu.

Tuusulan kirjasto otti käyttöön uuden verkkokirjaston 26.4.2018 yhteistyössä Järvenpään ja Mäntsälän kanssa. Kirjastojen aineistotietokanta vietiin osaksi kansallista yhteistietovarantoa Finnaa ja lisäksi Kirkes-kirjastojen asiakkaille avattiin oma Finna-näkymä (kirkes.finna.fi), joka korvaa aiemman Kirkes-verkkokirjaston.

Kulttuurikasvatussuunnitelmaan kuuluvat seitsemänsien luokkien Tietoa ja taitoa kirjastosta -käynnit aloitettiin kaikissa kirjastoissa. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiseen toimintaan on kuluneen vuoden aikana osallistunut 1428 oppilasta. Yhteensä kirjastojen tarjoamiin tieto- ja viestintätekniikan-, kirjastokäytön- ja tiedonhaunopastuksiin sekä kirjavinkkauksiin on osallistunut 2937 henkilöä. Lisäksi kirjasto on ollut mukana suunnittelemassa varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa, joka otetaan käyttöön syksyllä 2019.

Kirjasto sai maaliskuussa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta hankeavustusta kahteen hankkeeseen: Vuoropuheluja kirjastossa ja Kirjasto polkee ihmisten luokse. Vuoropuheluja kirjastossa -hankkeessa edistetään eri väestöryhmien vuoropuhelua ja muiden kulttuurien ymmärtämistä sekä kartoitetaan ja käynnistetään kirjaston maahanmuuttajatyötä. Hanke toteutetaan 2018 syksystä vuoden 2019 loppuun. Syksyn aikana kaikissa kirjastoissa kokeiltiin maahanmuuttajille suunnattua suomen kielen pulinakerhoa. Kerhoja vetävät SPR:n vapaaehtoiset. Lokakuussa Tuusulan lukioissa vieraili afganistanilainen, nuori turvapaikanha-

kija ja runoilija Seyed Nader Hoseini kirjailija Katri Tapolan kanssa. Vierailu avasi vaikuttavasti nuoren turvapaikanhakijan elämää, kokemuksia sekä runouden merkitystä. Kirjasto polkee ihmisten luokse –hankkeessa puolestaan kehitetään kirjaston hakeutuvia palveluja ja hanke käynnistyy toden teolla alkuvuodesta 2019, jolloin saadaan käyttöön sähköavusteinen kirjastopyörä.

Kirjastojen tapahtuma tarjonta on ollut vuoden 2018 aikana runsasta ja monipuolista. Yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa järjestettiin joka kirjastossa ammattitaiteilijoiden esityksiä kuten teatteria, musiikkia ja lausuntaa. Alkuvuoden aikana järjestettiin perinteinen kirjastojen yhteinen Kirjastokarnevaali-tapahtuma. Lisäksi kirjastot ovat osallistuneet mm. kulttuuripalveluiden Skidi-viikkojen järjestämiseen ja järjestäneet suositut Harry Potter ja Soturikissat -teemaillat. Tapahtumien toteuttamisessa kirjastolla on ollut useita yhteistyökumppaneista mm. nuorisopalvelut, kulttuuripalvelut ja paikalliset yhdistykset ja järjestöt.

Kuluvan vuoden aikana kirjastoissa on järjestetty yhteensä 243 tapahtumaa ja niihin on osallistunut 6420 ihmistä. Lisäksi kirjasto on ollut mukana muualla järjestetyissä tapahtumissa kuten Tuusulan Taiteiden yössä ja kyläpäivillä. Kirjastoauto osallistui elokuussa kirjastoautopäiville Jyväskylässä.

Kirjastojen kävijämäärä on noussut 5,4 % edellisvuoteen verrattuna pääkirjaston sulusta huolimatta. Tätä selittää TuusInfon avautuminen pääkirjaston kanssa samoihin tiloihin, alkuvuoden Hsl-palvelupisteen sijainti pääkirjastossa sekä Jokelan kirjaston ja kirjastoauton kasvaneet kävijämäärät. Kokonaislainaus laski 3,2% edellisvuoteen verrattuna.

Tunnusluvut

Kirjasto	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Lainat kpl	540 643	510 606	497 576	492 737	510 000	476 718
Käyntien määrä, fyysinen	300 221	283 944	264 616	266 592	300 000	281 026
Tapahtumat					180	243
Tapahtumien osallistujamäärä					5 000	6420
Käyttäjäkoulutukset ja vinkkaukset	68	168	155	166	150	202
Käyttäjäkoulutuksien ja vinkkauksien osallistujamäärä	1 291	3 260	2 884	3072	2 900	2937

KULTTUURI

Vastuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Olennaiset tapahtumat 2018

Kulttuuriyksikkö on koordinoanut perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman kehittämistä ja käyttöönottoa ja on luomassa varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Tavoitteena on, että varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma on käytössä syksyllä 2019.

Kulttuurinen vanhustyö -hanke käynnistyy yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa. Myös hanke *Kulttuuria kaikille* on käynnistymässä. Se antaa kaikille tuusulalaisille mahdollisuuden päästä nauttimaan taiteesta ja kulttuurista.

Painettu Kulttuurin Tuusula 2018 -tapahtumakalenteri julkaistiin toukokuussa, ja se oli jassa koko kesän Tuusulajärven museoissa ja muissa matkailukohteissa. Kalenteri palveli sekä kuntalaisia että matkailijoita.

Heinäkuisen Tuusula-viikon monipuoliset tapahtumat kiinnostivat tuusulalaisia. Piknik-konsertti Kellokoskella veti paikalle noin 300 henkeä ja sateesta huolimatta Jokelan Antiikki-markkinoille osallistui noin 2500 kävijää. Klaavonlantien kyläjuhlassa oli mukana noin 800 osallistujaa. Tuusula-viikon tapahtumissa juhlittiin Tuusulan 375-juhlavuotta.

Muita verkostoyhteistyötapahtumia on toteutettu mm. Taidetta ja tarinoita -luentosarja yhdessä museon ja Tuusula-Seuran kanssa, Tuusula Brass -tapahtuma Krapin Pajalla, Kesäilän musiikkia -konserttisarja Tuusulan kirkossa ja elokuinen Tuusulan Taiteiden Yö Tuusulanjärven maisemissa.

Lastenkulttuurin vuotuisesta tapahtumatoiminnasta on toteutettu maaliskuinen Skidiviikko, jonka esitykset olivat täyteen buukattuja. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöistä kulttuuri järjesti K9-kulttuurikortin teatteriesityksen kouluilla. Eri taiteenlajien kesäkurssija järjestettiin kolme eri puolilla Tuusulaa nuorisotaloilla.

Tunnusluvut

Yleinen kulttuuritoimi	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tapahtumat ja projektit (yht., ei last.kulttuuri), osallistujamäärä	14 214	15 399	13 257	19 589	14 000	17 480
joista oma tuotanto	2 891	1 599	1 200	1 930	1 200	1 746
joista verkostoyhteistyö	11 323	13 800	12 057	17 659	12 800	15 734
Tapahtumien määrä						75
Lastenkulttuuri (yht.), osallistujam.	5 904	8 016	7 076	6 276	7 000	6 817
joista oma tuotanto	4 389	6 066	5 612	3 848	5 600	4 979
joista verkostoyhteistyö	1 515	1 410	1 464	2 428	1 400	1 838
Lastenkulttuuritapahtumien määrä				92		100
KÄVIJÄT YHTEENSÄ	20 118	23 415	20 333	25 865	21 000	24 297

MUSEOT

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Olennaiset tapahtumat 2018

Tuusulan museopalvelut tavoittivat toimintavuonna tapahtumissa ja museokohteissa 49 755 ihmistä, joista valtaosa oli tuusulalaisia. Kävijämäärä museoissa oli lähes sama kuin aiempina vuosina, vaikkei Taidekasarmilla ollut lainkaan näyttelytoimintaa ja tapahtumiakin vain muutama.

Museon pedagoginen toiminta – työpajat, opastukset, seminaarit – tavoitti toimintavuonna 9512 henkeä, joista lapsia oli 7315. Tuusulan kunnan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiseen toimintaa osallistui 2793 tuusulalaista koululaista. Museo tuotti ohjelmaa luokka-asteille yksi, neljä ja viisi. Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelma takaa jokaiselle kunnan peruskoululaiselle osallisuuden kulttuurista ja taiteesta sekä ymmärryksen omista paikallis-historiallisista lähtökohdista. Toimintakaudella alkoi varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatusohjelman laatiminen ja käynnistämiseen tähtäävä yhteistyö kulttuurin ja varhaiskasvatuksen kanssa. Museon järjestämiin työpajoihin ja opastuksiin osallistui 3626 lasta. Kunnan ulkopuolelta tulevien oppilasryhmien lisääntyvä kysyntä museon yleisötyötä kohtaan on tunnustettu. Aikuisia yleisötyön tapahtumiin osallistui 2094 henkeä. Maaliskuussa työnsä aloittaneen museon yleisötyön amanuenssin tehtävä tuli tarpeeseen. Uusi kulttuuri- ja museotoimenjohtaja aloitti työnsä maaliskuussa.

Rykmentinpuiston taideohjelman kovatasoinen kilpailu oli syksyllä ja alueen toteuttaminen alkaa vuonna 2019. Aune Laaksosen taidesäätiö päätti siirtää kokoelmansa takaisin Keralle. Tuusulan museoon deponoituja kuvitustaiteen teoksia oli esillä Ranskan Evianissa olevassa *Legénds des Pays du Nord* -näyttelyssä sekä Hämeenlinnan järjestämässä *Rudolf Koivun joulu* -näyttelyssä. Museon kokoelmista lainattiin teoksia myös muutaman muun museon näyttelyihin. Erkkolan kesänäyttely, joka oli Martta Wendelinin 125-vuotisjuhlanäyttely, kiinnosti yleisöä ja museon kävijämäärä kasvoi. Tuusulan museo vastaa HUS Helsingin yliopistollinen sairaalan hallinnoiman Sairaalamuseon aukipidosta. Museossa vieraili kesä-heinäkuun aikana reilut 3000 kävijää.

Tuusulan museo sai yhdessä Ilmatorjuntamuseon kanssa Suomen Kulttuurirahaston myöntämän Museovisio-apurahan museokohteet yhdistävään Museopuisto-hankkeeseen. Tuusulan kunta hankki omistukseensa Ilmatorjuntamuseon maat ja rakennukset. Museon toiminnasta vastaa edelleen Ilmatorjuntamuseosäätiö.

Hankkeet *Kulttuuria kaikille* ja *Kulttuurinen vanhustyö* käynnistyivät. Museon vapaaehtois-toiminnasta kiinnostuneet avustivat monissa tapahtumissa ja projekteissa. Yksi sellainen oli Paijalan koulun kanssa yhteistyössä toteutettu mobiilireitti. Museossa järjestettiin myös kotoutumista tukevia museotreffejä maahanmuuttajille.

Museon kokoelmahallintaohjelman kehittäminen jatkui yhteistyössä Museoliiton kanssa. Museokokoelmien luettelointikäytäntöjä kehitettiin. Digitointi edistyi ja vuoden aikana saatiin skannattua ja vietyä kokoelmahallintaohjelmaan tuhansia objekteja.

Tuusulan museo julkaisi J.H. Erkon elämästä kertovan teoksen Sydämeen luettavaksi. Tapahtumakalenteri Kulttuurin Tuusula 2018 julkaistiin yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa. Kulttuurin palvelualue, joka sisältää kirjastot, kulttuurin ja museot, alkoi julkaista yhteistä sähköistä uutiskirjettä. Museon some-viestintää kehitettiin ja seuraajia saatiinkin runsaasti lisää. Museoissa tehtiin kesällä asiakastyytyväisyyskyselyt ja palaute oli erittäin positiivista.

Kunnan kasvutavoitteet ja kuntalaisten kiinnostus alueen historiaa kohtaan lisäsivät paikallishistoriaan liittyvän tiedon tarvetta. Kysyntä museon tietopalvelua kohtaan on kasvussa. Verkossa oleva Virtuaali-Tuusula sivuilla vierailtiin toimintavuonna lähes 36 000 kertaa.

Halosenniemen kehittämissuunnitelma käynnistyi. Taitelijakodista ja asiakaspalvelu- rakennuksesta valmistui rakennushistorialliset selvitykset. Myös puutarha ja puusto kartoitettiin tarvittavia muutoksia ja ennallistamisia varten.

Toimivien esitys-, työ- ja varastotilojen puute hankaloitti sekä kulttuuri- että museopalveluiden työtä.

Tunnusluvut

Museo	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Yleisö- ja opetuspalvelut, kävijät	4 294	4 447	6 910	11 365	7 200	9873
Yleisö- ja opetustapahtumat, tapahtumamäärä	211	212	250	355	230	333
Näyttelykävijämäärä museoissa	44 042	54 604	45 452	53 117	48 000	49 755

Vapaa-aikapalvelut

Tulosalue

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Vapaa-aikapalveluiden tulosalue sisältää seuraavat tulosityksiköt:

- Liikuntapalvelut ja yhdistystoiminnan tuki
- Liikunnanohjauspalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahallipalvelut
- Alueellinen nuorisotyö

Olennaiset tapahtumat tulosalueella 2018

Nuorten SummerPower -kesätoimintaa ja alueellisia tapahtumia lisättiin ja osallistuneiden määrä kasvoi tapahtumissa edellisvuoteen nähden yli 50%. Alueellisen nuorisotyön yksiköt olivat mukana osallistavan budjetoinnin "Nuorten Massit" -nimisessä hankkeessa. Osa hankkeista toteutui toimintavuonna ja viimeisetkin kevään 2019 aikana. Ehdotus koulunuorisotyön mallista valmistui joulukuussa ja mallin valmistelua jatketaan kevään 2019 aikana opetustoimen henkilöstön kanssa. Toiminta käynnistyy kouluilla syksyllä 2019. Datayritys Hetzner lahjoitti 10 000 euron tuen kunnan nuorisotoimintaan vuosiksi 2018-2020. Varoja käytettiin toimintavuonna mm. nuorisotalojen kalustamiseen, pelien hankintaan ja toimintavälineiden kunnostamiseen sekä tapahtumien ja retkien järjestämiseen.

Hyrylän urheilukeskuksen yleissuunnitelma vahvistettiin lautakunnassa toukokuussa ja urheilukeskuksen kaava hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa. Alueen kehittämistavoitteena on mahdollistaa monipuolinen liikunta- ja harrastuspaikkarakentaminen sekä toiminta joustavan yleissuunnitelman ja asemakaavan avulla. Alueen kuntoratoja ja niihin liittyviä Rykmentinpuiston reittejä parannettiin toimintavuonna yleissuunnitelman mukaisesti.

Hyrylän urheilukeskuksessa järjestettiin toimintavuoden aikana runsaasti tapahtumia, suurimpina toukokuussa järjestetyt telinevoimistelun Suomen mestaruuskilpailut ja valtakunnallinen Kesäyön marssi kesäkuussa. Alueellisia liikuntatapahtumia järjestettiin ympäri vuoden paikallisten yhdistysten toimesta.

Sikokallion latu- ja ulkoilureitin parannustyöt valmistuivat joulukuussa. Reitille rakennettiin syksyn aikana lisäpalveluita mm. valaistusta ja opasteita. Tuusulanjärven Sarvikallion virkistysalueelle toteutettiin syksyllä mm. polkureitistö, opastesuunnitelma, maisemapaikan portaat ja pysäköintialueen laajennus. Virkistysalueen kehittäminen jatkuu keväällä 2019 ja toimenpidesuunnitelmassa olevat nuotiopaikka, kylkilaituri ja maisemapaikan palvelut rakennetaan valmiiksi. Kellokosken koulun lähiliikunta-alue valmistui syyskuussa, pihan avajaiset järjestettiin 11.10.

Kestävyysjuoksija Topi Raitanen valittiin Halosenniemessä järjestetyssä palkitsemistilaisuudessa vuoden 2018 Tuusulan parhaaksi urheilijaksi. Liikunnan ja Urheilun tunnustuspalkinto myönnettiin liikuntaneuvos Risto H. Luukkaselle.

Uimahallissa keväällä järjestetyn asiakaskyselyn tulosten mukaan 95% kävijöistä oli erittäin tai melko tyytyväisiä uimahallin palveluihin. Käyttäjät ovat lisäksi tyytyväisiä vapaa-aikapalveluiden järjestämään liikunnanohjaustoimintaan ja toiminnan järjestelyihin. Kesäuimakouluhin oltiin myös tyytyväisiä, paikkoja pystyttiin tarjoamaan jatkoryhmissä kaikille halukaille. Alkeisuimakoulujen aloituspaikkojen määrää tulee kuitenkin lisätä, ryhmät olivat ajankohdasta riippuen pääsääntöisesti täynnä. Koululaisten uinninopetus kasvaa laaditun suunnitelman mukaisesti kahdella luokka-asteella syksyllä 2019, mikä parantaa tilannetta uinninopetuksessa ja siihen asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kesätoiminta ja tapahtumat

- SummerPower2018 toimintojen ja tapahtumien uudistaminen sekä tarjonta laajemmalle kohderyhmälle
Tapahtumia lisättiin, osallistujien määrä kasvoi edellisvuodesta yli 50%.
- Järjestämme yöleirejä, mahdollisesti yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.
Yöleirejä ei järjestetty. Koululaisten loma-aikojen kerhotoimintaa koordinoidaan opetustoimessa ja tarve niiden järjestämiselle on erityisesti kesäkuun ensimmäisillä viikoilla. Päiväkerhoille myönnettiin valtionavustusta.

Palvelut

- Koululaisten uinninopetuksen suunnitelman laatiminen viidelle luokka-asteelle
Suunnitelma on valmis ja uinninopetusta tarjotaan viidelle luokka-asteelle (aikaisemmin kolme) syksystä 2019 lähtien.
- Liikuntapaikkojen parannukset ja alueopasteiden uusiminen 2-3 kohteessa
Kenttiä kunnostettiin syksyn aikana mm. Riihikalliassa ja Kellokoskella, alueopasteet uusittu uimarannoilla ja urheilukeskuksen reiteillä. Syksyllä kunnostettiin kuntoratojen pohjia Jokelassa ja Kellokoskella. Sikokallion ympäristöstä suunnitellaan ympärivuotista ja monipuolista luontoliikunnan aluetta.

Vetovoima

- Tuusulanjärven matkaluisteluradan reitin leventäminen ja muuttaminen ylläpidon helpottamiseksi ja ylläpitopäivien lisäämiseksi (kokeilu)
Olosuhteet estivät kokeilun täysipainoisesti mutta rataa levennettiin mahdollisuuksien mukaan Tuusulan puoleisessa päässä tuoden hyviä tuloksia. Järvelle hankittiin uutta ylläpitokalustoa talveksi 2019.
- Frisbeegolfradan avaaminen Rykmentinpuistoon kesällä 2018 yhteistyössä kolmannen sektorin ja hankkeen rahoittajan kanssa
Toteutui.
- Tuusulanjärven virkistyskäytön edistäminen mm. Sarvikallion kehittämissuunnitelman pohjalta
Sarvikallion virkistysalueelle laadittu kehittämissuunnitelma toteutettiin lähes valmiiksi syksyllä 2018. Työt jatkuvat ja saatetaan loppuun keväällä 2019.

Matalan kynnyksen harrastustoiminta

- Kellokoskelle rakennettava lähiliikunta-alue yhdistää Kellokosken koulun, kuntalaisten vapaa-ajankäytön, nuorison ja yhdistystoiminnan tarpeet
Toteutui suunnitellusti. Pihan avajaiset järjestettiin lokakuussa.
- Matalan kynnyksen harrastuskerhojen avustaminen
Kerhoja käynnistetty kouluilla, avustuksien rahasto käsiteltiin lautakunnassa joulukuussa, kriteerit hyväksytään alkuvuodesta 2019.

Osallisuus, vuorovaikutus ja viestintä

- Uimahallin ja liikunnanohjauksen tyytyväisyyskysely
Tehtiin keväällä. Uimahallin kahden edellisen kyselyn tulokset luettavissa uimahallin Verkkosivulta. Uimahallin käyttäjistä 95% on pääosin tyytyväisiä hallin palveluihin.
- Ammatillisen viestinnän lisääminen eri kohderyhmille sosiaalisen median mm. facebookin ja instagramin avulla
Instagram-tilejä lisätty alueelliseen nuorisotyöhön ja perustettu mm. Tuusulan uimahallin ja Sarvikallion erilliset facebook-sivut.
- Alueellisen nuorisotyön itsearvioinnit toteutetaan kaikissa toimintapisteissä ja niiden pohjalta valitaan kehittämiskohteet
Toteutui suunnitelman mukaisesti.
- Talotoiminnan ja tapahtumien lisääminen yhteistyössä tulosalueiden, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa
Nuorisotalojen aukiolotunteja lisättiin 15% ja tapahtumia kehitettiin tulosalueella yhteistyössä sekä kumppaneiden kanssa. Nuorisotalojen kävijämäärät lisääntyivät toimintavuonna yli 25%. kts. oleelliset tapahtumat ja osallistujat.
- Osallistavan budjetoinnin kokeilut kahdessa toimipisteessä
"Nuorten Massit" -niminen osallistavan budjetoinnin kokeilu toteutettiin jokaisessa alueellisen nuorisotyön yksikössä.

Henkilöstö

- Yhteisen koulutus- ja tykypäivän järjestäminen toukokuussa
Järjestettiin. Koulutuspäivän aihe oli kehittämissuunnitelman valmistelu mm. uimahallin tilojen kehittäminen, koulunuorisotyö ja liikuntapaikkojen kunnossapidon kehittäminen.

Olennaiset määrärahan ylitykset

- Nuorisotalojen aukioloa ja resursseja lisättiin toimintavuoden aikana Jokelassa, Lahelassa ja Riihikalliossa. Jokelassa ja Riihikalliossa kustannuksia nostivat lisäksi tilapäiset vartiointikulut. Lahelantertun vuokratulot ylittyivät suunnitellusta, koska alueellinen nuorisotyö maksoi koko tilan vuokran toimintavuonna 2018
- Liikuntapaikkojen kunnossapidon kustannuksia lisäsivät pitkä talvi ja talviliikuntapaikkojen kunnossapitokulut
- Turvallisuuden kannalta välttämättömiä kuntoratojen korjauksia tehtiin syksyllä Pohjois-Tuusulassa, mikä nosti alueiden kunnossapitokuluja
- Sijaisia on jouduttu käyttämään ja ylitöitä tekemään erityisesti jäähalleissa pidempien sairaslomien vuoksi, mikä nostaa palveluiden ostokuluja

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tavoitteena on lisätä

- Koulunuorisotyötä
- Liikuntapaikkojen ylläpidon resurssia ja laatua
- Elämäntapaneuvontaa ja yksilöohjausta

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon

- Avoimien ja lapsille suunnattujen harrastuspaikkojen rakentaminen lisää maksuttomien palveluiden saatavuutta ja vaikuttavuutta erityisesti silloin, kun ne rakennetaan koulujen lähelle
- Suorituspaikkojen toiminnalliset muutokset lisäävät monipuolisuutta ja tilojen tehokasta käyttöä
- Kuntalaisten osallistaminen investointihankkeissa parantaa palveluiden laatua ja on Tuusulassa vakiintunutta toimintaa
- Alueellisen nuoristyön kävijämäärät ovat edellisvuodesta nousseet 25%, vapaa-aikapalvelut varautuu suunnittelemaan ja järjestämään alueellista toimintaa ja kehittämään sitä kasvavien palveluiden yhteyteen mm. Hyrylän keskustassa

Indikaattorit

VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Nettomenot €/asukas	-96,61	-95,45	-96,73	-96,13	-89,67	-102,36
Avustettavat seurat ja yhteisöt (kpl) liikunta/nuoriso	32	32	31	33/7		31/6
Maksetut avustukset (€/%)	83 100/98	71 420/100	71 570/100	86 800/93,5	92 840	90 880/98
Yhdistysten nuorisoliikunnan ohjauskerrat (kpl)	40 048	41 866	43 726	45 341		42 078
Nuorten käyntikerrat nuorisotaloissa ja toiminnoissa	24 921	20 990	17 667	16 140	15 000	20 541

Tulosityksiköt

LIIKUNTAPALVELUT JA YHDISTYSTOIMINNAN TUKI

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Olenneiset tapahtumat 2018

Kts. tavoitteiden toteutuminen ja tunnuslukutaulukko.

LIIKUNNANOHJAUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: erityisliikunnan suunnittelija Sami Liehu

Olenneiset tapahtumat 2018

Liikunnanohjauspalvelut -tulosityksikkö ilmoitti yhdessä vanhuspalveluiden yksikön kanssa Tuusulan kunnan Voimaa Vanhuuteen -kärkikunnaksi.

Liikuntaryhmät toteutettiin toimintavuonna suunnitellusti muutamaa aikataulumuutosta lukuun ottamatta. Syyskauden liikuntaryhmien ilmoittautuminen järjestettiin yhteistyössä Tuusinfon kanssa. Kesäuimakouluihin oltiin tyytyväisiä, paikkoja pystyttiin tarjoamaan jatkokoryhmissä kaikille halukkaille. Alkeisuimakoulujen aloituspaikkojen määrää tulisi jonkin verran lisätä, ryhmät olivat ajankohdasta riippuen pääsääntöisesti täynnä. Liikunnanohjaaja osallistui kutsuntoihin yhteistyössä Ohjaamon kanssa. Eläkeläisten vesivoimistelukuljetukset aloitettiin Etelä-Tuusula alueella.

Organisaatio muutoksen/valmistelun vuoksi syksyn aikana käytettiin sijaisia ohjauksissa tavallista enemmän. Muutoin syyskausi sujui suunnitellusti. Kävijämäärät ohjausryhmissä olivat edellisen vuoden tasolla.

LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT

Vastuuhenkilö: työnjohtaja Jaska Vilen

Olenneiset tapahtumat 2018

Ulkojääkenttien kunnossapito aloitettiin tammikuun alussa kaikilla kentillä. Jäädytyskausi onnistui hyvin ja luistelukausi kesti kaikkiaan yhdeksän viikkoa. Tuusulanjärven talvikunnossapito kesti tammikuun alusta maaliskuun loppuun. Järven ylläpito oli tavallista vaikeampaa jään päälle nousseen veden ja teräsjään hitaan vahvistumisen vuoksi. Järvelle aurattiin talvella luistelu- ja pelikenttä, jossa järjestettiin pipolätkäturnaus. Jäällä työskentelemisen turvallisuutta lisätään neljän kunnan (Helsinki, Espoo, Järvenpää ja Tuusula) ja VTT:n SafeOnce -yhteisprojektissa.

Hiihtokaudella tehtiin parannuksia ja muutoksia latureitteihin ja ylläpitoon. Rykmentinpuistossa sijaitsevaan Sikokallion uudesta latureitista saatu palaute oli positiivista. Urheilupuiston tykkilatu oli erinomaisessa hiihtokunnossa yli kolme kuukautta. Lumella paranneltiin myös lasten hiihtomaata ja pulkkamäen ympäristöä. Lunta tykitettiin tammikuussa kahden viikon ajan n. 10 000 kuutiota yhdessä TV-V:n kanssa. Lähivuosina latureittien laatuun ja kalustoon panostetaan jokaisessa kuntakeskuksessa.

Jäähallikausi päättyi keväällä perinteisesti taitoluistelijoiden kevätnäytökseen. Yleisöluistelukausi jäähalleissa ja toiminta urheilukeskuksissa sujuivat normaalisti. Jokelassa järjestettiin jokavuotinen Kavo vs. Wanha voima ulkoilmaottelu uudessa monitoimikaukalossa.

Toukokuussa Hyrylän jäähallissa järjestettiin VSK:Un toimesta telinevoimistelun voimisteluliiton Mestaruuskilpailut, jossa olivat mukana kaikki telinevoimistelun kilpailuluokat ja ikäluokat, osallistujia arviolta noin 1000. Muita tapahtumia urheilukeskuksessa kesän aikana oli mm. Kevätkirmaisu, Kesäyönmarssi, Taaborin kävely ja KUY:n kansalliset yu-kilpailut. Jokelassa SunSäbä -turnaus pelattiin uudessa monitoimikaukalossa, jokavuotinen katukoris -tapahtuma kisattiin elokuussa ja Kellokoskella järjestettiin KUY:n Juhannus-kisat.

Nurmikenttä vuorot avattiin 28.5. Nurmikenttien ongelmana ollut suuri kuidun määrä on saatu hallintaan suunnitelmallisella hoito-ohjelmalla sekä kaluston päivittämisellä. Viimeisen kahden vuoden aikana kenttien kunto on merkittävästi parantunut. Nurmikentät suljettiin Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella viikkojen 40-42 aikana. Kenttien parantunut kunto mahdollisti tavallista myöhäisemmän sulkemisajankohdan.

Ulkoilu- ja latureittien kunnostustöitä koko Tuusulan alueella jatkettu, Jokelassa Lepokallion ulkoilureitin pohjien parannustyöt valmistuivat lokakuussa, samalla paranneltiin ja siistittiin Notkokuistosta Lepokalliolle vievää reittiä. Kellokoskella Rivieran ulkoilureitin parannustöissä pohja- ja pintamateriaali uusittiin lähes koko reitin osalta. Hyrylässä Sikokallion reitin parannustyö saatiin valmiiksi joulukuussa, samalla tehtiin muutostyöt tykkilumiladun lopulliseen muotoon. Kesän aikana kunnan jäähallissa suoritettiin perusteellinen siivous sekä pelaaja/toimitsija-aitioiden lattian vaihtotyö. Uimarannoilla ja venepaikoilla tehtiin kunnostus- ja raivaustöitä ja uimarantojen opastetaulut uusittiin, sukellukset suoritettiin ennen rantakauden alkua. Virallinen rantakausi saatiin päätökseen elokuun lopussa, rantojen huolto/ylläpitoa jatkettiin silti lämpimän alkusyksyn takia n. kahden viikon ajan. Metsäpirtillä tehtiin toimintavuoden aikana alueiden siivous- ja kunnostustöitä. Vanha yläharjoiterata purettiin ja ranta-alueita muutettiin toiminnallisemmaksi hankkimalla SUP-lautoja, ranteiden ja hiekkarannan uusimisella. Alueen kehittämistyö jatkuu tulevana toimintakautena.

Jäähalli avattiin vakiovuoroille 13.8. Yleisöluistelu- ja mailavuoroja lisättiin Joululomalla Hyrylän jäähalleissa arkipäivisin (yhteensä 56h). Tykkilumen tykitys yhdessä TV-V:n kanssa päästiin säistä johtuen aloittamaan viime kausia aikaisemmin ja ensilumen ensimmäinen osio (330m) valmistui joulukuun alussa. Sikokallion uudistetulle ja valaistulle reitille hiihtäjät pääsivät luonnonlumelle juuri ennen joulua.

UIMAHALLIPALVELUT

Vastuuhenkilö: uimahallin esimies Pasi-Jussi Hyytinen

Olennaiset tapahtumat 2018

Uimahallin kävijämäärä oli vuoden aikana lähes 250 000. Kävijämäärät ovat olleet korkeat mm. Keravan uimahallin remontin vuoksi. Uimahallin laajempi asiakastyytyväisyyskysely teetettiin keväällä. Kyselyn tuloksissa 95% asiakkaista on erittäin tai melko tyytyväisiä uimahallin palveluihin. Kyselyn tuloksia ja avoimia vastauksia käytetään apuna palvelujen kehittämisessä. Uimahalli on ottanut hallilla käyttöön myös pikakyselyt. Huhtikuussa uimahalli sai kouluarvosanaksi 8,9, kun kävijöiltä kysyttiin koulunumeroa ko. päivän käynnistä uimahallilla (2450 vastausta).

Uimahalli oli suljettu kesähuollon ajaksi 23.6.-29.7. Kesähuollon aikana uimahallin naisten pesuhuoneen lattiaan sekä höyrysaunan lattiaan tehtiin korjaustöitä, höyrysaunojen valaistus uusittiin, ilmastointi kanavat putsattiin, altaat pestiin sekä saunojen lauteita uusittiin.

Vesijumppien olosuhteiden ja ohjaamisen laatua parannettiin asentamalla allasosastolle kiinteä äänentoistojärjestelmä. Laitteistoa hyödynnetään myös kolmannen sektorin toiminnassa.

Koululaisten uinninopetus sujui suunnitelmien mukaisesti ja yhteistyö opetuksen järjestämisessä Tuusulan uimaseuran kanssa sujui hyvin. Koululaisten uinninopetusta laajennetaan jatkossa, uimahallipalvelut laati suunnitelman kahden luokka-asteen lisäämisestä opetuksen piiriin ja toteutus aloitetaan lukukaudella 2019-2020. Uinninopetusta tarjotaan 1-5-luokkalaisille ja uinninopetuksessa otetaan käyttöön uintipassi, joka sisältää maksuttomia vapaita uintikertoja. Keravan alakoulujen uinninopetusta ja liikuntaryhmiä järjestettiin kevätkaudella Keravan hallin remontin aikana Tuusulan uimahallilla. Syyskaudella ainoastaan Keravan vesiliikuntaryhmät jatkoivat Tuusulassa.

Uimahallista on tullut tapahtumien paikka. Hallissa järjestettiin mm. vesijumppamaraton, koululaisten uintikilpailut, kansallinen 112-päivä, ystävänpäivän maksuttomat vesijumpat ja Vesisankarit -tapahtuma sekä Ui Kesäksi Kuntoon -kampanja. Tapahtumien järjestelyissä olivat mukana lukuisat tuusulalaiset järjestöt. Lapsen oikeuksien päivänä ja koululaisten lomaviikoilla uimahallilla järjestettiin avoimia peuhutunteja lasten altaassa. Äitien- ja Isänpäivänä uimahallilla tarjottiin maksuttomia uinteja huoltajille lapsineen. Pyhäinpäivänä uimahallilla järjestettiin kolmatta kertaa nuorten maksuton PoolParty tapahtuma yhteistyössä alueellisen nuorisotyön kanssa. Joulun kynttiläuinti sisälsi musiikkiesityksiä ja se keräsi suuren osallistujamäärän.

Liikuntavaunu ja liikunnanohjaaja olivat mukana elokuussa Tuusula Sporttaa -tapahtumassa. Tuusulan Taiteiden Yössä uimahallissa oli avoimet ovet, uimaan pääsi klo 24.00 asti ja altaalla kuunneltiin huilisti Aallottaren live-esityksiä tasatunnein. Tapahtumassa kävi illan aikana n. 300 asiakasta (n.50% enemmän kuin 2017). Uimahallin liikunnanohjaajat olivat mukana opettajien Veso-päivässä. Päivän aikana kerättiin tietoa koululaisten uinninopetuksesta. Vastauksia käytetään apuna koululaisten uinninopetuksen kehittämisessä. Liikunnanohjaajat olivat mukana koululaisten kevätkirmaisujen toteuttamisessa.

Kevätkaudella uimahalli järjesti henkilöstölle EA-koulutuksen, johon osallistui alueellisen nuorisotyön henkilöstöä. Uimahallin ohjaajat suorittivat elokuussa vuosittaisen vesiturvallisuskurssi Trimmin. Syksyllä liikunnanohjaajat osallistuivat Svoli-convention koulutuspäivään.

ALUEELLINEN NUORISOTYÖ

Vastuuhenkilö: alueellisen nuorisotyön esimies Kirsi Kostiainen

Olennaiset tapahtumat 2018

Nuorisotalot ja nuorisotoiminta kuntakeskuksissa olivat toimintavuonna hyvin suosittuja. Alueellinen nuorisotyö on kohdannut tilojen säännöllisessä toiminnassa tammi-joulukuun aikana kaikkiaan 20 541 nuorta (alle 29v). Kasvua on edelliseen vuoteen nähden yli 25%. Tämän lisäksi Hyrylän alueen nuorisotyössä nuoria on kohdattu yhteensä 1 964 nuorta ja Hyrylän alueen eri toimintamuotoihin on osallistunut 2 124 nuorta. Nuorisotalojen toimintatunteja lisättiin edelliseen vuoteen nähden 15%.

Lahelan Tertun nuorisotilan viikonloppuaukioloaikoja lisättiin keväällä, tilasta on tullut myös yksi Hyrylän alueen nuorten toivomien, kuukausittain järjestettyjen tapahtumien toteuttamispaikka. Tilassa on toteutettu nuorten ehdottamien ideoiden pohjalta mm. tyttöjen tapahtuma, lanit/pelitoimintaa, Ichicon –tapahtuma ja kaikille avoin nuorten ilta. Myös Jokelan Monarin aukioloaikoja on muutettu siirtämällä sunnuntain aukiolo lauantai-iltaan, myös 5-6luokkalaisille suunnattu avoin toiminta aloitettiin torstaisin kaksi kertaa kuussa. Kokemukset aukioloajoista ja toiminnan muutoksista ovat olleet myönteisiä ja nuorten toiveista lähtöisin. Ennaltaehkäisevän päihdetyön näkökulmasta tarjontaa on nyt enemmän myös lauantaisin.

Kirjastoyhteistyötä on lisätty mm. Kellokoskella ja uusia ja suosittuja lajikokeiluja Hyrylän nuorisotyössä ovat olleet mm. Ilma-aseammunta, jousiammunta ja Haedong Kumdo. Koko alueellinen nuorisotyö osallistui maaliskuussa valtakunnalliseen rasismin vastaiseen teemaviikkoon osana Kuumakuntien yhteistyötä. Retkitoimintaa järjestettiin mm. Paint Ball –leiri Helsingin nuorisopalveluiden kanssa Metsäpirtillä ja lasketteluretki Keravan nuorisotyön kanssa Messilään. Nuori Kulttuuri aluekarsintoihin osallistuttiin Hyvinkäällä. Seutukunnallisia yhteistyöhankkeita ovat olleet alkuvuonna mm. vihapuheen ennaltaehkäisevä Älä Ragee –hanke ja Hyvinkään Spotin (Kauppakeskus) tutustumiskäynnit. Osa nuorisotyöntekijöistä osallistui Allianssi –risteilylle ja alueellisen nuorisotyön yksiköt kouluttautuivat osallistavan budjetoinnin hankeohjelmaan.

Alueellinen nuorisotyö on ottanut käyttöön työmuodoksi nuorten sähköisen aloitekanavan Nuortenideat.fi. Aloitekanavaa on markkinoitu yläkouluille ja Keudan hyvinvointitapahtumassa. Aloitekanava on poikanut jo tapahtumia mm. Lanitapahtuma Tertussa järjestettiin aloitekanavaan tulleen idean pohjalta.

Nuorisovaltuusto on osallistunut koulutuksiin ja ryhmäytyspäivään Lahelan Tertussa. Nuva järjesti myös Yösäbäturnauksen Jokelan koulukeskuksessa maaliskuussa.

Toukokuu oli nuorisotalojen toiminnassa vilkasta aikaa; nuorten illat ja niiden monipuolinen toiminta kiinnostivat nuoria Tuusulassa ja kävijöitä oli runsaasti kevätkauden loppuun asti. Kerho-ohjaajien osa- ja määräaikaiset työsuhteet päättyivät 31.5. Kuumakuntien Älä ragee-hankkeen yhteinen arviointi mm. vihapuheen ja yhdenvertaisuus teemojen ympärillä saatiin päätökseen toukokuussa. Lisäksi alueellisen nuorisotyön henkilöstö osallistui vapaa-aikapalveluiden yhteiseen tyky- ja koulutuspäiviin Voikoskella 9.-10.5. Alueellisen nuorisotyön itsearviointit tehtiin alkuvuoden aikana Kellokosken, Lahelan, Riihikallion ja Hyrylän nuorisotaloissa. Jokelan osalta nuorisotyön itsearviointi tehdään syksyn aikana.

Tuusulan Kellokoskella ja Jokelassa järjestettiin toimintaa myös koulujen alaluokkaikäisille. Jokelassa viides- ja kuudesluokkalaisten avointa toimintaa torstai-iltaisina jatkettiin toiminnasta saatujen hyvien kokemusten pohjalta. Toukokuussa kuudesluokkalaisten pääsivät nauttimaan myös Kellokosken Nuorkan avoimesta toiminnasta kaikkina sen toimintapäivinä. Jokelassa avoimen toiminnan nuorten illat sisälsivät muun muassa lettuvisailuja, pitsailtoja, jätskibaarin sekä nuorten pelitoimintaa. Perjantain ja lauantain nuorten iltoja jatkettiin nuorten päihtettömän vapaa-ajan vieton tukemiseksi Jokelassa. Kokeilu lauantai-iltojen osalta aloitettiin maaliskuussa ja sitä jatkettiin toiminnasta saatujen hyvien kokemusten pohjalta. Toukokuussa tyhjennettiin ja siivottiin nuorten tilaa remontin tieltä. Remontissa poistettiin salitilaa jakaneet isot sementtisaarekkeet ja kiinteät sohvarakenteet. Toukokuussa nuorisohjaajan sijainen vaihtui aikaisemman saatua vakituisen työn muualta.

Kellokoskella Nuorkan avoin toiminta nuorten illoissa sisälsi mm. leffailtoja, yhteisiä kokkailu- ja pitsailtoja, grillausta, peli-iltoja sekä tietenkin jääkiekon MM- kisojen kisakatsomon. Nuorten ja ohjaajien yhteisiä talokokouksia jatkettiin lisäten nuorten osallisuutta toimintojen toteuttamiseen nuorten illoissa ja alueilla. Samalla kerättiin Summer Power -kesätoimintaan ideoita alueen nuorilta.

Lahelan Tertun nuorisotilalla kokeiltiin avoimen toiminnan nuorten iltojen (ma, ti, to & su) ohella myös perjantai-iltojen aukioloa kahdesti toukokuussa. Aikaisemmin kevään aikana eteläisen Tuusulan nuorisotyöntekijöiden kanssa saadut kokemukset ko. nuorten toimintailloista perjantaisin olivat rohkaisevia. Perjantai -iltojen nuorten toimintaa jatkettiin myös syksyllä säännöllisenä toimintamuotona. Ohjelmassa Tertun nuorten illoissa toukokuussa oli mm. leivontaa, pelitoimintaa sisällä ja pihalla, grillailua, bingoa sekä MM-kisakatsomo jääkiekosta pitävälle nuorille. Myös maanantaisin olevaa viides- ja kuudesluokkalaisten toimintaa jatkettiin toukokuun loppuun asti. Lahelan Tertussa pidettiin muun muassa Hyökkä-lan koulun tukioppilaiden ryhmäytys- ja yhteinen koulutusosio. Nuorisotyöntekijä oli mukana toukokuussa ryhmäyttämässä nuorisovaltuuston jäseniä Jokelan Monarilla toukokuussa pidetyllä viikonloppuleirillä. Tuusulan nuorisovaltuuston vieraana leirillä oli vantaalaisia nuorisovaltuuston jäseniä.

Riihikallion nuorisotila Kertsin avoin toiminta toukokuussa sisälsi muun muassa nuorten ulko- ja sisäpeli-iltoja sekä kisoja taloympäristössä. Osaa tapahtumista tuotettiin yhteistyössä Tuusulan Keudan toisen asteen opiskelijoiden kanssa. Vakiintuneet toimintatorstait sisälsivät sekä kokkailua ja leipomista sekä erilaisia salipelejä koulun tiloissa. Nuorten talokokouskäytäntöä jatkettiin nuorten vaikutusmahdollisuuksien tukemiseksi, myös kesätoimintoja suunniteltiin nuorten kanssa yhdessä.

Avoin toiminta viikonloppuisin tarjosi mm. säännöllisiä leffailtoja perjantaisin ja erilaiset tapahtumaillat lauantaisin osana nuorten ehkäisevää päihdetyötä. Yhteiset kokkailut- ja leivontahetket, pitsaperjantai sekä ulkogrillailut, mehu- ja jätskibaarit olivat nuorten toiveita ja siksi myös suosittuja. Kertsillä kuudesluokkalaiset olivat toiminnassa mukana joka toimintapäivä klo 16-19 välisen aikana, viikonloppuisin heidän toiminta-aikaa pidennettiin klo 20 asti. Toukokuussa 19.5 järjestettiin Tertun sekä Hyrylän nuorisotyön kanssa Toukolanit-tapahtuma verkko/konsolipelaamisesta kiinnostuneille nuorille. Tapahtuma keräsi myös niitä nuoria, joita alueellinen nuorisotyö ei aikaisemmin ole tavannut. Lisäksi Rihan Kertsin osallistui koulujen Kevätkirmaisuun päivän (23.5) toteuttamiseen yhdessä Hyrylän nuorisotyön kanssa. Kevätkauden päättäjäisiä vietettiin 31.5.

Hyrylän alueella jatkettiin Hyrylän nuorten tila Einaria kirjaston tiloissa perjantaisin mm. pelaamalla pöytäroolipelejä ja viettämällä Makey, makey- teemapäivää. Nahkelan koululla järjestettiin pöytäpeliläis. Yhteistyössä Tertun ja Kertsin työntekijöiden kanssa tuotettiin myös nuorten aloitteesta verkkopeliläis (ns. Toukolanit). Toukokuussa oli myös 11- 13-vuotiaiden Paintball- päiväretki Metsäpirtille sekä Tertun nuorisotilalla 4.5. Starwars-teemailta. Hyrylän tiimi oli myös tukioppilaiden koulutustoiminnassa mukana Riihikallion yläkoululla sekä pienryhmäpäivissä Hyrylän koulukeskuksella. Hyrylän nuorisotyö oli tuottamassa Hyrylän Urheilukeskuksen Kevätkirmaisu tapahtumaa koululaisille 23.5. Tuolloin tapahtumatorilla nuorilla oli mahdollisuus myös osallistua mm. saippuasählyyn, sumopainiin sekä erilaisiin kisoihin. Nuorisovaltuusto oli myös tapahtumassa mukana ko. päivässä. Tuusulan nuorisovaltuusto kokoontui aina kesäkuulle asti.

Kesäkuussa alkoi vapaa-aikapalveluiden yhteinen kesätoiminta, SummerPower2018 (ajalla 4.6.- 20.6.). Kesätoimintaa markkinoitiin laajasti mm. koulujen kautta sekä julistein eri puolilla Tuusulaa. Markkinoinnissa hyödynnettiin eri sosiaalisen median kanavia kunnan verkkosivustojen tiedottamisen ohella. Toimintaa lapsille, nuorille ja perheille tarjottiin kaikissa kuntakeskuksissa ympäri Tuusulaa. Toimintamuodot sisälsivät muun muassa saippuasäilyä, sumopainia, Dartsin opetusta, kesäisiä ulkopelejä, graffitimaalausta, karkkiarvauskisoja ja mm. liikunnallisia rasteja nuorisotilojen ympäristössä. Uutena aluevaltauksena kesätoiminnoissa liikuntapuolen kanssa kokeiltiin yhteisiä perhepäiviä sekä Jokelan Notkopuistossa että Hyrylän uimahallilla. Osassa kesätapahtumia kävi kunnan kiertotalous/brändibussi ja Jokelassa toiminnoissa oli mukana myös liikuntavaunu.

Kesätoimintaviikkojen päätteeksi tehtiin nuorten kanssa kesäinen retki Linnanmäelle Helsinkiin, mukana nuoria oli n. 34. Kaikkiaan Summer Power-kesätoiminnat alueilla tapahtumineen keräsivät lähes 700 lasten ja nuorten käyntiä sekä n. 140 aikuista kävijää. Toimintojen tuottamisessa oli mukana apuna mm. lajiharrastajia, vapaaehtoisia nuoria, työkokeilija sekä opiskelijaharjoittelijoita. Kesäkuussa kulttuuripalvelut järjesti nuorisotaloilla myös kesäisiä ja teemoitettuja päiväleirejä varhaisnuorille. Tilat olivat myös muiden toimijoiden käytössä. Kulttuurin päiväleirejä pidettiin mm. Tertussa, Monarilla ja Kertsillä. Heinäkuussa Monarin nuorisotilan remontti jatkui edelleen ja nuorisotiloja suursiivottiin.

Elokuussa syyskausi alkoi kunnostamalla vapaaehtoisten nuorten talkoolaisten kanssa Metsäpirtin värikuulapelirataa nuorisotyöntekijöiden kanssa. Lisäksi osallistuttiin yhdessä nuorisovaltuuston kanssa Taiteiden yön- tapahtumaan omalla toimintapisteellä. Pisteellä oli muun muassa Nuva-nalle ja muun toiminnan ohessa jaettiin lapsille ilmapalloja ja järjestettiin muun muassa tietovisa. Tapahtumassa vieraili runsaasti mm. lapsiperheitä, yhteensä n. 550 henkilöä illan aikana. Koulujen alettua alueellinen nuorisotyö ohjaajineen tapasi kaikki Tuusulan kunnan seitsemäsluokkalaiset ryhmäytyksissä viikoilla 32- 33. Samalla aloitettiin yläkouluikäisille nuorille suunnattu osallistavan budjetoinnin #Nuorten Massit 2000€ -osallisuushanke. Ideoiden ja ehdotuksien suunnittelu toteutetaan nuorten kanssa ja työskentely jatkui myöhemmin syys-lokakuussa alueiden omissa nuorten foorumeissa eri puolilla Tuusulaa.

Jokelan Monarilla kirjaston kanssa tiivistettiin yhteistyötä elokuussa; nuoriso-ohjaaja alueelta toimi kirjaston Vinkkeli-tilassa yhden viikon ajan ja oli siellä kohtaamassa nuoria ilta-aikaan. Lisäksi alueellinen nuorisotyö valittiin elokuussa Datakeskus Hertzenin hyväntekeväisyyskohteeksi ja se sai rahallista tukea nuorten ja nuorisotalojen toiminnan tukemiseen kolmen vuoden ajalle. Saatu tukisumma on yhteensä 10 000 €.

Syyskuussa alueellisen nuorisotyön määrä- ja osa-aikaisten kerho-ohjaajien rekrytointi saatiin päätökseen ja työsuhteet alkoivat lähes samanaikaisesti kuin nuorisotalojentoiminta käynnistettiin viikolla 36. Samalla alkoi henkilöstön perehdytys (3.-4.9. & 18.9.) alueelliseen nuorisotyöhön, tutustuminen uuteen työyhteisöön, nuoriin sekä alueen nuorten tutustuminen uusiin ohjaajiin. Kerho-ohjaajien määrää nostettiin 15 henkilöön, huomioiden nuorten toimintojen lisäämisen tarve eri alueilla muun muassa lisättyjen viikonlopputoimintojen näkökulmasta edelliseen vuoteen verrattuna. Myös kerho-ohjaajien osa- ja määräaikaisiin työtuntimääriin tehtiin pieniä korotuksia aikaisemman toimintakauden kokemusten pohjalta.

Kellokosken nuorisotalolla nuorten illat aloittivat toimintansa 5.9. jo perinteisin aukiolopäivin illoissa (ma, ke, pe ja su). Tämän lisäksi ns. seiskojen setti aloitti torstaisin iltapäivissä pienryhmätoimintona. Nuorten toiminta rakentui muun muassa uusien nuorten ja seiskaluokkalaisten vastaanottoon sekä heidän toivomien toimintojen ympärille. Nuorten illoissa pelailtiin erilaisia konsolipelejä, kokkailtiin yhdessä sunnuntaisin mm. aasialaisia ja meksikolaishenkisiä ruokia, kuunneltiin musaa ja katseltiin mm. leffoja perjantai-iltaisina.

Jokelan Monari aloitti nuorisotalotoiminnan 5.9. tapaamalla uudelle työtiimille tuntemattomia nuoria illoissa sekä kokoustamalla nuorten kanssa muun muassa monitoimitalon yhteisten käytösääntöjen luomiseksi. Tämä osittain sen vuoksi, että keväällä, eritoten kesäajan jälkeen, monitoimitalon muilla toimijoilla sekä talon muilla käyttäjillä, oli ollut haasteita joidenkin nuorten kanssa toimimisessa. Monitoimitalossa käytettiin keväällä vartiointipalveluja liittyen talossa tapahtuvaan häiriökäyttäytymiseen toukokuun loppuun asti. Kustannukset jaettiin tuolloin nuorisopuolen sekä kirjaston kanssa yhteisesti. Syksyllä käynnistyi keskustelu monitoimitalon tilanhallinnasta ja iltavalvonnan tarpeesta ja asia saatiin kuntoon koulun kanssa yhteisen vahtimestarin työnkuvaa laajentaen. Monarin Nuorten illoissa jatkettiin toimintaa maanantaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin sekä lauantaisin. Joka toinen torstai toiminta painottui 5.-6.luokkien kanssa avoimeen kerhotoimintaan ja samalla lisättiin toiminta-aikoja nuorille osana alueen säännöllistä harraste- ja vapaa-ajantoimintaa. Nuorten päihteettömyyden tukemiseksi Monarilla keskityttiin yhteisen toimintakulttuurin, varhaisen tuen ja puuttumisen malleihin sekä pyrittiin luomaan nuorisotalosta turvallinen harrastepaikka. Lauantai-iltojen toimintaan panostettiin osana päihteettömiä viikonlopputoimintoja. Tilanne vaati henkilöstöltä tavoitteellista yhteistyötä ja keskusteluja niin nuorten, huoltajien sekä muiden verkostojen kanssa alueella (mm. koulut, kirjasto ja kansalaisopisto). Nuorten kokouksia pidettiin useita ja nuorten kanssa keskusteltiin erilaisissa pulmatilanteissa sekä kokeiltiin erilaisia nuorten osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä tukevia työmenetelmiä rohkeasti.

Hyrylän pääkirjastolla Nuorten Einarin toiminta aloitettiin 7.9. perjantaina ja toimintaa laajennettiin Hyrylän nuorten kohtaamispaikkana maanantai-iltapäiviin klo 15-18 ajalle. Näin reagoitiin myös niihin toiveisiin joita aikaisemmin nuorilta oli saatu, ja siihen että kokemukset keväällä lisääntyvien varhaisnuorten kävijämäärien osalta olivat rohkaisevia. Hyrylän nuorisotyö jatkoi syyskuussa maanantai-iltoihin sijoittuvaa sporttispurtti-liikuntatoimintaa Kirkonkylän koululla. Muita Hyrylän nuorisotyön toimintamuotoja olivat koulukeskuksella toteutettu pienryhmä (7.-luokka), vanhempain iltaan osallistuminen (5.9.), erilaiset nuorisotyön toimintojen markkinointiin suunnatut vierailut "jalkautuen" mm. Hyrylän koulukeskukselle, Hyökkälän kouluun, pääkirjastolle, S-marketille, Hyrylän keskusta, Riihikallioon sekä mm. Kirkonkylän kouluun 5.-6.luokkia tapaamaan (20.9.). Lisäksi syyskuussa Hyrylän nuorisotyön tiimi veti kaksi teemapäivää paintballin merkeissä eri ikäryhmille Metsäpirtillä; 13 -17-vuotiaille 20.9., mukana oli tuolloin 16 nuorta, ja toisen päivän 11- 13-vuotiaille nuorille 26.9. (23 nuorta pelaamassa). Metsäpirtillä 20.9. järjestettiin nuorisovaltuuston ja kunta-päättäjien yhteinen illanvietto ja keskustelutilaisuus, se sai kaikilta osallistuneilta tahoilta kiitosta.

Lahelan Tertun syyskauden nuorten toiminta aloitettiin 4.9. Aikaisempien toimintapäivien lisäksi (ma, ti, to ja su) nuorten toimintaa Tertussa lisättiin syyskuusta alkaen, ja säännölliseksi toimintailaksi nuorille otettiin käyttöön perjantait (klo 17- 22) osana nuorten päihteetöntä viikonlopputoimintaa Hyrylän alueella. Samalla ko. yksikköön ohjattiin yksi kerho-oh-

jaajan osa -ja määräaikainen vakanssi lisää (20h). Henkilöstöä nuorten iltojen ohjaustoimintoihin Tertussa on syyskaudella ollut yhteensä 4, joista yksi on toiminut nuorisotyössä ko-koaikaisena. Tämä osaltaan selittää alueellisen nuorisotyön henkilöstökustannuksien nousua, samoin myös ns. viikonlopputoimintojen kuukausittainen sulun purkaminen jo kevään ajalta (koski kustannuspaikkoja vielä vuonna 2017). Toimintaillan lisäys toteutettiin myös osittain Tuusulan seurakunnan vetäytyessä Tertun nuorten iltojen tuottamisesta alueella (siirtyi uusiin tiloihin 2017). Tämä mahdollisti toiminnan lisäämisen nuorten ja alueen tarpeista nousevaan toimintojen toteuttamiseen siellä. Lahelan Tertun nuorten illat sisälsivät syyskaudella mm. ala-aste-ikäisten toimintaa maanataisin ja pienimuotoisia tapahtumia mm. pizzaperjantait, bingot, leffa- ja peli-illat avointen nuorten iltojen muun toiminnan ohessa.

Rihan Kertsillä nuorten avointoiminta alkoi 4.9. ja kouluyhteistyötä tiivistettiin alueella edelleen. Syyskuussa alkoi kasvatus -ja sivistystoimen yhteisen koulunuorisotyösuunnitelman laatiminen toimialalle ja tuohon työskentelyyn osallistui alueellisen nuorisotyön esimies. Kouluyhteistyötä tiivistettiin edelleen ja muun muassa kaikki Riihikallion seitsemäsluokat osallistuivat KertsinSpelit-tutustumispäivään 7.9. kouluajalla. Nuorisotyöstä osallistuttiin perjantaisin yläkoulun oppilaille järjestettäviin välituntikahvioihin koulun kanssa. Lisäksi Kertsin henkilökunta oli mukana alueen yläkoululaisten vanhempainillassa 19.9. muun muassa poliisin ja huoltajien kanssa keskustelemassa oppilaiden hyvinvoinnista alueella. Syyskuussa alueellisessa nuorisotyössä edistettiin osallistavan budjetoinnin #nuortenmas-sit 2000€- osallisuushanketta. Näin saatiin nuoret mukaan ideoimaan (seitsemäsluokkalaiset ja tukioppilaat) ohjaajien kanssa alueen nuorten palveluilta sekä toiminnallisia tarpeita ja samalla osallistuttiin Metsäpirtillä pidettyihin seitsemäsluokkalaisten jatkoryhmytyspäi-viin (24.- 26.9.). Nuorten avoimet toimintaillat tiistaista lauantai-iltaisina sisälsivät muun muassa peliturnauksia, nuorten talokokouksia, konsolipeli- ja leffailtoja, nuudelibingotapahtu-man ja lautapelejä. Toimintatorstain Kertsin nuorten kokkailut- ja leivontavuorot sekä ma-talan kynnyksen avoimet liikuntatoiminnot koululla olivat suosittuja ja jo heti syksyn alusta lähtien. Esimerkiksi liikuntasalivuoroilla oli n. 30- 40 nuoren ryhmä ohjaajien kanssa saman-aikaisesti nuorten illan ollessa käynnissä nuorisotalolla. Heti syyskuussa nuorten avoimen toiminnan käyntikertojen määrä ylittikin 1000 käyntikerran rajan.

Lokakuussa vapaa-aikapalvelut ja alueellinen nuorisotyö oli mukana koulujen henkilöstölle suunnatuilla Vesopäivillä (6.10.) Kellokosken koululla. Tuolloin kartoitettiin kyselyllä muun muassa alakoulujen uimaopetustarpeita sekä koulunuorisotyöhön liittyviä kehittämistar-peita sekä esiteltiin alueellisen nuorisotyön palveluja sekä nuorisovaltuuston toimintaa. Lo-kakuussa alueellinen nuorisotyö keskittyi myös tukemaan nuorten vaikuttamistoimintaa kunnassa. Nuorisovaltuuston vaaliehdokkaiden rekrytointiin ja tukityöhön sekä ylipäättään eritoten yläkouluikäisten aktivointiin uuden nuorisovaltuuston valintaprosessissa paneu-duttiin alueilla nuorten kanssa ja nuorisovaltuuston ehdokkaiksi asettui kaikkiaan 23 nuorta.

Kellokosken nuorisotilan toiminnoissa lokakuussa muun muassa kokkailtiin lihapiirakoita, leivottiin mokkapaloja, järjestettiin leffailtoja sekä harjoiteltiin tuleviin pelikisoihin. Vapaaeh-toisten nuorten kanssa suunniteltiin yhdessä heille mielekäs syyslomaohjelma sekä muun muassa Halloweentapahtuma. Syyslomalla järjestettiin Hetznerin tukemana nuorten Änäriskaba (NHL19), pelattiin bingoa sekä pidettiin perinteinen biljarditurnaus. Kirjaston kanssa järjestettiin 24.10. räp-konsertti, artistivieraana oli Ville Nurmi. Tapahtuma keräsi-kin runsaasti väkeä alueelta. Lisäksi yhden kerho-ohjaajan osa- ja määräaikainen vakanssi lai-tettiin uudelleen hakuun työntekijän saatua kokoaikaista työtä muualta.

Jokelan Monarilla nuorten illoissa lokakuussa keskityttiin yhteisöllisyyttä ja nuorten osallisuutta rakentaviin toimintoihin muun tekemisen ohella. Nuorten kanssa keskusteltiin paljon muun muassa toisten asialliseen kohteluun liittyen sekä kannustaen yhteisöön liittymiseen; luottamussuhteita solmittiin sekä alueen nuorten kanssa että myös muiden monitoimitalon toimijoiden välillä. Koululaisten syyslomalla nuorten kanssa järjestettiin poikkeavaa ohjelmaa nuorten iltoihin, yksi tapahtumista oli Hetznerin tukema NHL19 turnaus tarjoiluineen. Monarilla toteutettiin nuorten toiveesta ja heidän kanssa sisägraffiseinän maalausprosessi koululaisten syyslomalla Hetznerin tukemana ja tilaan hankittiin muun muassa tilan sisustukseen sopivat tekstiilit. Lisäksi nuorten kanssa jatkettiin syyskuulta alkanutta osallistavan budjetoinnin #nuortenmassit2000€ – hanketta keräämällä heiltä ideoita nuorisotalolla 27.10. asti. Äänestys seitsemäsluokkalaisten antamien jatkotyöstettyjen ehdotusten osalta alkoi 29.10. ja se järjestettiin kahdella eri tavalla yläkouluikäisille. Äänestysvaiheessa hyödynnettiin sekä kunnan sähköistä osallisuusalustaa ja suoraa äänestämistä nuorten illoissa Monarilla.

Hyrylän alueella nuorisotyössä jatkettiin kouluyhteistyötä Hyrylän koulukeskuksen kanssa muun muassa seitsemäsluokkalaisten jatkoryhmytyspäivien (8.-12.10., n. 140 nuorta mukana) muodossa. Samalla jatkettiin koulukeskuksen nuorten osallistavan budjetoinnin #nuortenmassit 2000€-hanketta ja nuorilta saatiin paljon ideoita toimintaan ja yhteiseen tekemiseen. Lisäksi Hyrylän nuorisotyö vieraili myös muilla ala- ja yläkouluilla (Riihikallio, Mikkola ja Hyökkälän koulukeskus) markkinoimassa toimintoja sekä kohtaamassa nuoria ja innostamassa nuoria mukaan nuorisovaltuuston toimintaan. Hyrylän nuorisotyö oli myös ollut aktiivinen yhteistyökumppani Hyrylän alueen kehittämisverkossa. Syyslomalla 16.10.2018 Tuusulan jäähallilla oli nuorisotyön luisteluvuoro ja Hyrylän nuorisotyö järjesti yhteistyössä Helsingin nuorisopalveluiden ja Operaatio Pulssin kanssa jo kolmannen yhteisen nuorten Paintball-leirin Metsäpirtillä (17.- 19.10.2019). Nuoria mukana yhteistyökunnista oli 33.

Lahelan Tertun nuorten toiminnassa lokakuussa vierailtiin Hyökkälän koululla osallistamassa nuoria sekä keräämässä ideoita sekä ehdotuksia #nuortenmassit2000€- hankkeeseen. Nuorten ideoita ja ehdotuksia kerättiin välituntitapahtuman yhteydessä (11.10.), jo tuolloin myös ehdotuksia pääsi äänestämään. Äänestystä jatkettiin nuorisotalon nuorten iltojen yhteydessä 12.10. NuortenMassit-illasta alkaen muutaman viikon ajan. Tertun avoimen toiminnan nuorten illoista muun muassa PizzaPerjantait käynnistyivät hyvin ja yksi niistä toteutettiin yhteistyössä Karma ry:n tukemana. Lisäksi nuorisotalolla järjestettiin nuorten toiveesta ohjelmalliset "Nightmare in Terttu" Halloweenbileet perjantaina 2.11., mukana oli paljon alueen nuoria. Lahelan Tertun nuoriso-ohjaaja organisoii Tuusulan nuorisovaltuuston vaaliprosessia ja oli lokakuussa järjestämässä nuorisovaltuuston kanssa muuan muassa Nuorten Tuusula -paneelia Jokelaan muun vaalityön lisäksi.

Syksyllä Rihan Kertsin nuorten kanssa keskusteltiin paljon ystävydestä, koulun aloituksesta, nukkumisesta, kaverisuhteista, toisten kunnioittamisesta ja suvaitsevaisuudesta, päihteistä, kielenkäytöstä ja seksuaalisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Ohjaustyössä tuettiin nuorten keskinäistä yhteisöllisyyttä sekä harjoiteltiin nuorisotilan "käyttöä" yhdessä suuren joukon nuoria kanssa. Syyslomalla Kertsin nuorten kanssa käytiin jäähallilla luistelemassa, järjestettiin Pingisturnaus, aartenmetsästystä, järjestettiin NHL19 – alueturnaus Rihan mestaruudesta ja Pizzailta Hetznerin tuella sekä pidennetty perjantain leffamaraton (klo 16-22). Nuorten talokokous pidettiin 25.10., tuolloin puututtiin muun muassa bänditilojen

kuntoon, nuorten lisääntyneeseen nuuskan käyttöön sekä käytiin läpi pelisääntöjä yhteiskäyttötiloissa. Lokakuussa korostui myös toisen asteen opistoyhteistyö erilaisten työelämäharjoittelijoiden ohjausnäyttöjen ja alan opintoharjoittelujen myötä. Nuorten toiminnot olivat kävijämääriltään erittäin suosittuja ja toiminnot tavoittivat 1182 nuorta mukaan kuu-kauden aikana. Lokakuussa Rihan Kertsin #nuortenmassit2000€-osallisuushanke sai jatkoa. Koulun kanssa pidettyjen jatkoryhmytyspäivien yhteydessä nuorilta saatiin eri ideoita yhteensä 84 syyskuun lopulla. Ehdotuksista ensimmäisen vaiheen karsinnan tekivät Riikikallion koulun kaikki seitsemännien luokan oppilaat ja tukioppilaat. Valituista ehdotuksista #nuortenmassit 2000€- prosessin äänestysvaiheeseen tuli kaikki 84 ehdotusta ja jatkoäänestyksen tekivät yläkoulun oppilaat 26.10. välituntikahvion yhteydessä. Nuorten osallistumismahdollisuuden lisäämiseksi alueen nuoret pääsivät äänestämään ehdotuksia myös kahden nuorten illan aikana. Ehdotuksista äänestyksen kautta toteuttamaan päädyttiin suosituimpina uusina hankintoina etsimään nuorten toiveesta Kertsille kestävät säkkituolit (hankittiin marraskuussa), toiminnoista suosituimmaksi tuli Yökertsi (pidetään joululomalla) ja Kertsilanit (pidetään keväällä 2019) sekä nuorten toive tehdä retki johonkin neljään äänestyksessä voittaneeseen kohteeseen. Näistä valinnat tehdään myöhemmin talven aikana.

Marraskuussa pohjois-Tuusulassa myös Nuorkalla alkoi nuorten seitsemäsluokkalaisten aloitteiden ja ideoiden kerääminen #nuortenmassit2000€ -hankkeessa. Joitakin ideoita saatiin, mutta prosessia päätettiin jatkaa koulun kanssa ideoiden keräämisen osalta yhteistyössä myöhemmin. Näin nuorten osallisuutta saataisiin mukaan vahvemmin ja ehdotuksia nuorilta hankkeeseen enemmän. Nuorten illoissa nuorten, ohjaajien ja vapaaehtoisten suunnittelemaat Halloweenjuhlat pidettiin 2.11., ne onnistuivat hyvin. Paikalla illassa oli nuoria n. 55. Nuorisotilalla vietettiin myös Isänpäivää kokkaillen. 12.11.18 aloitti uusi kerho-ohjaaja työnsä osa- ja määräaikaisessa työsuhteessa Kellokoskella. Henkilöstövajetta paikattiin osin muille kerho-ohjaajille lisätunteja tarjoamalla, näin nuorten palvelu pystyttiin toteuttamaan alueella. Nuorisotilan henkilöstö oli nuorisovaltuuston vaalipäivänä Kellokosken koululla hoitamassa nuvalaisten kanssa yläkoululaisten äänestystä (27.11.) Lisäksi nuorisotilaa pidettiin avoinna koulupäivän jälkeen oman henkilöstön voimin muita vaaleissa äänioikeutettuja alle 18- vuotiaita nuoria varten.

Jokelan Monarin nuorten kanssa tehtiin retki Hyrylään Tuusulan uimahalliin Poolpartyihin 3.11.. Kuljetuksen sinne ja takaisin mahdollisti Hetzner osana alueellisen nuorisotyön retki-toiminnan tukemista. Osallistavan budjetoinnin äänestys #nuortenmassit2000€- hankkeessa päättyi 11.11. ja tulokset siitä julkistettiin 13.11. Valittujen voittajakohteiden suunnittelu ja toteutus alkoi välittömästi, ja yksi äänestysvoittaja, uusi TV nuorisotilaan hankittiin heti, ja loput äänestyksessä pärjänneistä ehdotuksista siirtyi toteutuksen osalta tammi-kuulle 2019 (leffaretki Flamingoon). Kolmas toive, "Lurkin" keikka, suunnitellaan keväälle 2019. Nuorten illoissa aloitettiin nuorten toiveesta talotoimikunta, joka kokoontui marraskuun lopussa ja nuorisotalolla työelämään tutustuvat koulun kahdeksannen luokan Tet-harjoittelijat. He järjestivät mm. bilisturnauksen 21.11. Monarin henkilöstö kävi kuukauden aikana nuorten kanssa runsaasti päihteiden käyttöön liittyvää keskustelua ja puuttui ohjaustyössä toistuvasti nuorten päihteiden käyttöön alueella. Yhteistyötä tiivistettiin muun muassa huoltajien ja lastensuojelun suuntaan. Monarin sisääntulokäytänteitä tarkistettiin nuorten illoissa, iltoihin otettiin tarvittaessa lisätunnein vahvistusta ja osa tiloista pidettiin illan aikana suljettuina. Marraskuussa viikolla 48 Jokelan koulukeskuksella oli hyvinvointiteema- viikko ja siihen osallistui "luokkavastaanotolla" myös Monarin nuoriso-ohjaaja kohdaten nuoria koulussa. Tämän lisäksi 27.11. nuorisotyöntekijät organisoivat Jokelan yläkoulun

nuorisovaltuuston vaalipäivän äänestystä koululla ja illalla Monarilla järjestettiin erillinen äänestyspiste nuorisotalolla klo 20 asti.

Hyrylän alueen nuorisotyössä jatkettiin säännöllisiä toimintoja Einarissa maanataisin ja perjantaisin sekä Kirkonkylän koululla pidettiin matalan kynnyksen liikuntakerhoa maanantailloissa. Hyrylän nuorisotyö toteutti yhteistyönä uimahallin henkilöstön kanssa Havajiteemalla nuorten Pool Party- uimahallitapahtuman 3.11., mukana oli myösmuita etelä- Tuusulan nuorisotalojen työntekijöitä. Tuotannossa oli myös mukana nuorten osallisuusryhmä Hyrylän koulukeskukselta ja tapahtuma keräsi nuoria 178. Kouluvierailuja kohdennettiin marraskuussa myös Vaunukankaalle muiden yhteistyökoulujen lisäksi. Osallistavan budjetoinnin äänestys pidettiin Hyrylän koulukeskuksella 22.11., tuolloin kohdattiin nuoria n. 300 ja koulukeskuksella äänestäneitä nuoria oli 263. Nuorisovaltuuston vaalipäivää vietettiin 27.11. ja vahvistuksena yläkoululla tuolloin olivat nuvalaisten lisäksi ohjaaja Riihikalliosta. Lisäksi yhteistyössä etelä- Tuusulan työntekijöiden kanssa toteutettiin nuorten verkkopelitapahtuma Kertsillä lauantaina 10.11. (tukijana Hetzner), tyttöjen Girls night-tapahtumat Tertussa 17.11. (Hetznerin tuki) ja Kertsillä sunnuntaina 18.11. (Hetznerin tuki). Hyrylän nuorisotyöhön haettiin marraskuussa kerho-ohjaajaa (20h/vk.) edellisen osa- ja määräaikaisen työntekijän siirtyessä Kellokosken alueelle töihin. Kerho-ohjaaja aloitti tehtävässä 19.11.

Lahelan Tertussa jo aikaisemmin mainittujen Hyrylän alueen yhteisten tapahtumien ohella valmistauduttiin nuorisovaltuuston vaalipäivään. Tuolloin Tertun henkilöstö toisen asteen opiskelijoiden sekä nuorisovaltuuston nuorten kanssa huolehti muun muassa Hyökkälän koulun vaalivilaisuuden (27.11.) järjestämisestä, Tertun nuorten illan ohessa pidetystä äänestyskierrosta sekä vaalivalvojisista. Mukana vaalivalvojisissa oli aktiivisten nuorten toimijoiden ohella ohjaajia Hyrylästä ja Jokelasta. Kaikkiaan nuorisovaltuuston vaaleissa annettiin 1238 hyväksyttyä ääntä äänestysprosentin oltua 36,4 %. Tuusulan uusi Nuorisovaltuusto aloittaa toimintakauden tammikuussa 2019. Alueellinen nuorisotyö oli mukana marraskuussa myös Hyrylän koulukeskuksella 9-luokkalaisten yhteishakuasioiden äärellä tapaamassa nuoria ns. tulevaisuusmessuilla 29.11. Tertun henkilöstön toimesta. Arvion mukaan ko. tapahtumassa kohdattiin n. 600 nuorta. Lahelan Tertun #NuortenMassit 2000€-äänestys sai onnistuneen päätöksen 21.11. ja ensimmäiseksi osallistavan budjetoinnin toteutettavaksi toiminnoksi nousi retki Rush-trampoliinipuistoon Vantaalle 30.11. Marraskuussa Hetznerin tuella saatiin Tertun vanhat uniikkisohvat paikalliselta verhoomolta uuden ilmeen saaneena takaisin (nuorten toive niiden kunnostuksesta).

Riihikallion Kertsillä Hetznerin yritystuella kunnostettiin nuorten aloitteesta vanha biljardi-pöytä nuorten äänestettyä asiasta sekä pöydän väristä. Marraskuussa nuorisotyö painottui nuorten kohtaamisen ja ohjaustyön sekä perustoiminnan järjestämisen lisäksi muun muassa erilaisten Hetznerin tuella tuotettujen tapahtumien (mm. Lanit 10.11. ja Tyttöjenillat Kertsillä sekä Tertussa) ohella tiiviiseen moniammatilliseen verkostoyhteistyöhön. Tämä osittain sen vuoksi, että avoimien iltojen toimintaa alueella, varjostivat Hyrylässä ja Riihikalliossa nuorten parissa esiintyneet ongelmatilanteet, joihin osa nuorista toivoi apua. Näitä haasteita ratkottiin hyvässä viranomaisyhteistyössä alueella ja muun muassa nuorisotilan turvallisuuteen panostettiin tiukentunein ovikäytäntein, ohjaajaresursseja lisäten, vartiointipalveluja käyttäen sekä tarvittaessa, että ennaltaehkäisevästi. Riihikallion nuorisotilan henkilöstö, toisen asteen opiskelijat sekä vapaaehtoiset nuoret osallistuivat Hyrylän nuorisotyöntekijöiden kanssa uimahallilla 3.11. Pool party- tapahtuman järjestämiseen ja Kertsillä oli tuon illan kiinni. Nuorisovaltuuston vaalipäivänä 27.11. Kertsin väki organisoivat Riihikallion koulun äänestyksen päivän aikana, että äänestyspisteen nuorten illassa 27.11.

Joulukuussa Kellokosken Nuorkalla nuorten illoissa pelailtiin erilaisia uusia konsolipelejä (mm. NHL19 ja Fifa19), soiteltiin kitaraa, testattiin laulutaitoja singstarilla, pelailtiin lautapelejä sekä vietettiin nuorten suunnittelemaa pikkujouluja nuorten illassa (21.12.). Hetznerin avulla Nuorkalle uusittiin toimintavälineitä muun muassa pelitoimintaan. Jokelassa taas Monarin nuorten iltoja jatkettiin perinteisellä avointen ovien toiminnalla, ovella lisättiin valvontaa nuorten päihteiden käytön vuoksi. Lisäksi nuorisotalon aukioloaikaan tehtiin muutoksia joulukuussa (maanantai-iltojen vähentäminen määrääjäksi). Näin varmistettiin talon turvallisuutta ja henkilöstöresurssien riittävyyttä illoissa muun muassa nuorten häiriökäyttäytymiseen sekä päihteiden käytön vuoksi. Ohjaustyön painotusta siirrettiin ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta viikonlopun toimintoja vahvistamalla. Monarin puurojuhlaa ja pikkujouluja vietettiin perinteisesti ja vuoden viimeinen nuorten ilta ennen joulutaukoa oli 22.12.

Hyrylän alueen nuorisotyö osallistui 19.12. oppilaskunnan järjestämään 7- luokkien tapahtumapäivään. Kirkonkylän koulun liikuntakerho "sporttispurtti" ns. "liikuntapirkkoilun" kausi päättyi 10.12. ja pääkirjaston Nuorten Einarin pikkujouluja sekä puurojuhlia vietettiin 21.12. NuortenMassit2000€-hankkeen osalta ensimmäinen toteutunut retki tehtiin nuorten toiveesta Airsoftia pelaamaan Helsinkiin. Mukana oli 19 nuorta. Hyrylän alueen nuorisotyössä on ollut syyskauden aikana kaksi työelämään tutustuvaa nuorisotyön opiskelijaharjoittelijaa. Hyrylän nuorisotyöntekijä myös vieraili nuorisovaltuuston kanssa 18.12. Antti Kaikkosen vieraana eduskunnassa Helsingissä. Vierailussa oli mukana myös opiskelijaharjoittelija.

Lahelan Tertun nuorisotalon toiminnassa vietettiin syyskauden päättäjäisiä ohjelmallisen pikkujouluillan merkeissä perjantaina 21.12. Muuten avointen iltojen toiminnoissa nuorten kanssa toiminta rakentui joulunajan valmistelujen, pelailun, koristelun sekä yhdessäolon ympärille. Itsenäisyyspäivänä ja perjantaina 14.12. nuorisotalo oli poikkeuksellisesti kiinni (Vapaa-aikapalveluiden henkilöstön pikkujoulut).

Rihan Kertsin teki keilausreissun lauantaina 1.12. nuorten kanssa Hetznerin tukemana. Nuorten illoissa leivottiin torttuita, pidettiin erilaisia peliturnauksia, tehtiin jouluvalmisteluja ja katseltiin leffoja. Yläkoululaisten syyskauden viimeinen välituntikahvio oli Kertsillä 14.12. Joulukuussa vapaaehtoisten nuorten kanssa aloitettiin vielä #nuortenmassit2000€-hankkeen yhden toimintaillan, eli Yökertsin (3.-4.1.2019) suunnittelu valmisteluineen. Kertsin pikkujouluja vietettiin 20.12. ja syyskauden viimeistä iltaa vietettiin jouluaiheisten elokuvien parissa 21.12.. Joulukuussa nuorisotalolla jatkettiin nuorten ohjaustyötä aikaisemmin jo mainittujen turvallisuutta tukevien toimenpiteiden mukaisesti. Kaikkiaan nuorten illoissa syyskauden aikana kävi lähes 4000 alle 29v. nuorta.

Alueellisen nuorisotyön henkilöstö koulutautui syyskauden aikana sekä nuorisotyön eri menetelmien käyttöön että muun muassa sisällöllisesti nuorisotyössä keskeisten teemojen kehittämishankkeisiin osallistumalla. Syyskuussa osallistuttiin kuumakuntien yhteiseen nuorisotyön vaikuttavuuden arviointivälineen käyttökoulutukseen (ns. log-koulutus, paikana Hyvinkää), ehkäisevän päihdetyönseminaariin Helsingissä (Preventiimin toiminnan päätösseminaari), lokakuussa Tuusulan kunnan osallisuus alustan käyttökoulutukseen (23.10.) sekä kiipeilyseinän käyttökoulutukseen Kellokoskella (30.10.). Lisäksi osa henkilöstöstä vieraili muun muassa Keravan Duuni- ja Kipinämessuilla verkostoitumassa sekä yksi työntekijä osallistui syyskauden aikana "Osaamista osallistamiseen" -hankkeen yhteistyöryhmään kuumakuntien sisällä. Alueellisen nuorisotyön ohjaajat osallistuivat myös kuuma-

kuntien nuorisotalotyöntekijöiden yhteisiin tapaamisiin vuoden aikana (syyskauden viimeinen tapaaminen 14.11. Nummelassa) sekä joulukuussa 14.12. Valtakunnalliseen Nuortenideat.fi-kehittämistyöpajaan Helsingissä.

Tunnusluvut:

Vapaa-aikapalvelut 2015-2018 <i>Osavuosisikatsausten ennusteet ovat kursivissa. Osa tiedoista päivitetään lopullisessa tilinpäätöksessä.</i>	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
VAPAA-AIKAPALVELUT JA YHDISTYSTOIMINNAN TUKI				
Nettomenot €/asukas * Uusi tulosalue 1.6.2017 alkaen (liikuntapalvelut ml. Metsäpirtti ja alueellinen nuorisotyö)	-95,45	-96,73	-96,13	-102,36
Avustettavat seurat ja yhteisöt (kpl) liikunta/nuoriso	32	31	33/7	31/6
Maksetut avustukset (€/%)	71 420/100	71 570/100	86 800/93,5	90 880/98
Yhdistysten nuorisoliikunnan ohjauskerrat (kpl)	41 866	43 726	45 341	42 078
LIKUNNANOHAUSPALVELUT				
Lasten kesäuimakoulut (kpl/osallistujat)	39/390	39/377	35/323	42/390
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät (kpl)	54/54	55/54	56/55	56/55
Ohjatun liikunnan osallistujamäärä	22 235	20 880	22 464	22 476
UIMAHALLIPALVELUT				
Uimahallin aukiolopäivät/vuosi	320	305	302	326
Uimahallin kävijämäärät/vuosi, sis. seurakäytön	238 845	228 071	242 389	245 026
Uimahallin alakerran kävijämäärät/vuosi	11 611	12 501	12 997	15 500
Alakoulujen uimakoulut (kpl)	139	132	132	122
LIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT				
Jäähallin aukiolopäivät/vuosi ja käyttötunnit/vko	256/97	256/97	256/97	250/97
Jäähallin kävijämäärät (elo-toukokuu) sis. koululaiskäytön	37 644	40 550	42 702	43 504
Kunnossapidettävät luonnonjääkentät/kauden pituus (viikot)	17	17/6	19/2-7	19/9
Ostopalveluna kunnossapidettävä latuverkko/toteutunut	42	42/12	42/17	42/30
Metsäpirtin käyttötunnit/käyttöaste päärakennus /kokoiskäyttöaste	3292/67/51	3176/65/44	3747/75/52	3595/75/53
ALUEELLINEN NUORISOTYÖ				
Tuusulan alueellisen nuorisotyön toimintatunnit (nuorisotalot ml. Einari)	3 986	3 274	2969	3467
Nuorten käyntikerrat nuorisotaloilla ja toiminnoissa	20 990	17 667	16 140	20 541
Hyrylän alueen nuorisotyö, kohdatut nuoret			1 705	1 964
Hyrylän alueen nuorisotyö, toimintaan osallistuneet			1 946	2 124
MUUT INDIKAATTORIT		2016		2018

Liikunta Tuusula/koko maa (TEA-viisari joka 2. vuosi)		77/71		79/73
Terveystiedonvälittäjäaktiivisuus Tuusulan kunta/koko maa (TEA-viisari joka 2. vuosi)		67/71		66/70